

Mazo etnisko kultūrtelpu attīstība un popularizēšana kā tūrisma galamērķis

Asnāte Ziemeļe, LLTA «Lauku ceļotājs»
Ventspils bibliotēka, 07.05.2018



Projekta statuss

- Projekta saīsinātais nosaukums: **UNESCO - tūrisms**
- Projekts tiek īstenots “Interreg Estonia-Latvia” pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam ietvaros no Eiropas Reģionālās attīstības fonda
- Projekta īstenošanas laiks: 01.03.2017 – 29.02.2020
- Projekta sadaļa LC mājas lapā:
<http://www.celotajs.lv/lv/project/3/project>



Projekta partnerība

6 partneri no **Latvijas**:

1. LLTA „Lauku ceļotājs”
2. Etniskās Kultūras Centrs „Suiti”
3. Dundagas novada pašvaldība
4. Ventspils novada dome
5. Kuldīgas novada pašvaldība
6. Alsungas novada dome

5 partneri no **Igaunijas**

1. Setomaa Turism NVO
2. Setu institūta fonds
3. Kihnu pašvaldība
4. Kihnu kultūrtelpas fonds
5. Setomaa pašvaldība



Projekta mērķis

- Izveidot tūrisma produktu, iekļaujot 4 nelielus etnisko kultūru reģionus, kas balstīti uz UNESCO atzīto “dzīvo kultūru” unikalitāti: Seti, Kihnu (EE), Suiti, Lībieši (LV)





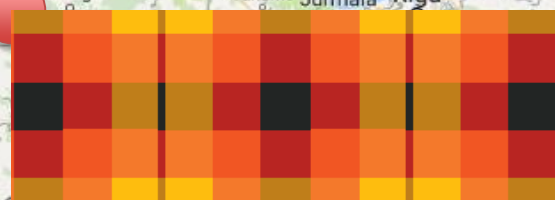
Dzīvās tradīcijas
Unikālais vieno
LĪBIEŠI



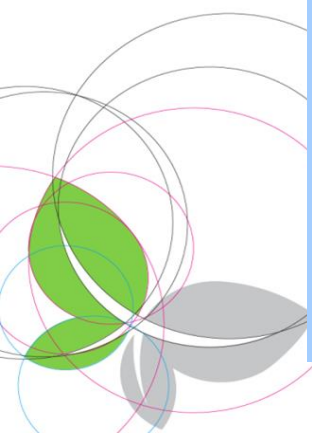
Living Cultures
United by the Unique
KIHNU



Living Cultures
United by the Unique
SETO



Dzīvās tradīcijas
Unikālais vieno
SUITI



Projekta aktivitātes



Semināri un pieredzes apmaiņas braucieni



Lībiešu krasta stila grāmata (uzņēmējiem)



Tērpi, raksti un krāsas Ūrond, kērad ja vermōd

Lībieši tradicionālo apģērbu jeb tautastērpu vēl valkāja 19. gs. beigās. Visātrāk tautiskās ieražas izžuda viru apģērbā. Visilgāk tradīcijas saglabāja sievas, īpaši dodoties uz baznīcu, kā arī kāzu svinībās.

Etnogrāfiskajiem sieviešu godā tērpiem raksturīgas aubes, līb. mītis, ar grezni rotātu pakauša daļu; baltie priekšauti, līb. ežorņi; ne tikai baltas, bet arī sarkanas un raibi izkrāsītas adītas zeķes, līb. sukā; lielle un mazie pirktie lakati, līb. krīzga, kurus kāzās un baznīcā valkā arī zem senajām villainēm, līb. vilkāt.

< Istaba ar skapi Kubalu skolas muzejā

Mūsdienu lībiešie simboli



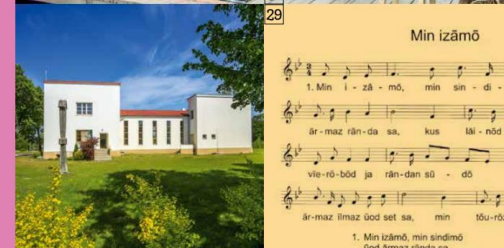
Karogs - Tā proporcijas atbilst Latvijas karogam, krāsas atveido lībieša dzīves vidi un ataino skatu, ko redz zvejnieks, atgriežoties mājās no zvejas: augšā priežu zaļš, vidū līdaga smilšu baltais, apakšā jūras zils.

Emblēma - Lībiešu emblēmu ar karoga krāsām uzzīmēja Mākslas akadēmijas students lībietis Andrejs Sulcs, lai to publicētu uz lībiešu kalendāra vāka Rāndalist Āģarāntōz 1933. gadā. Mūsdienās šī emblēma ir pamatā Līvu savienības nozīmīte.

Himna - Mūzika tāda pat kā igauņu un somu himnai, vārdu autors K.Stalte.

Lībiešu tautas nams Mazirbē - Uzbūvēts 1939. gadā, katru gadu augusta pirmajā sestdienā pie tā svin Lībiešu svētkus.

Lībiešu tautas nams Mazirbē >



Suitu stila grāmata (uzņēmējiem)



Suitu valoda

Suitu novadam raksturīga savdabīga valoda - īpatnēja leksika un gramatika, kas radusies uz kuršu valodas pamata un kurā spilgti saglabāties kursiskais un lībiskais substrāts (suitu novads atrodas robežjoslā starp lībiskajā un vidusdialektā runājošajiem). Suitu valodai ir raksturīgi dažādi saīsinājumi vārdu galotnēs, tostarp vārdu personālajās galotnēs: es redz, tu redz (es redzu, tu redzi). Divskanis "au" tiek izrunāts kā "ou": tas tout (tā tauta). Saīsinātas ir lietvārdu pamazināmās formas: pukīte, bērīts u.t.t. Tāpat locījumu galotnes: siemim ziergim, vieglam dienam, pukītem u.t.t. Vienskaitļa lokatīva galotne vienmēr ir īss „e”: name, māja u.t.t., turpretī darbības vārdu galotnes tagadnē vienmēr izrunā garī un lauzti kā pagātnes formā, piemēram: dārbojās, laižās u.t.t.



Suitu valodā ir visā Kurzemē pazīstamie patskaņu pagarinājumi pie „r” skaņas: dārbs, bārgs, cetorts u.t.t. Turklāt daudzus atsevišķus vārdus izrunā citādāk, piemēram: kaņupe (kaņepe), plūne (plūme) u.c. Ir arī daudz īpatnēju vārdu: pucene (pilādzis), kangas (stelles), piekods (pavalgs), kacēt (sasniegt kaut ko ar roku) u.t.t.



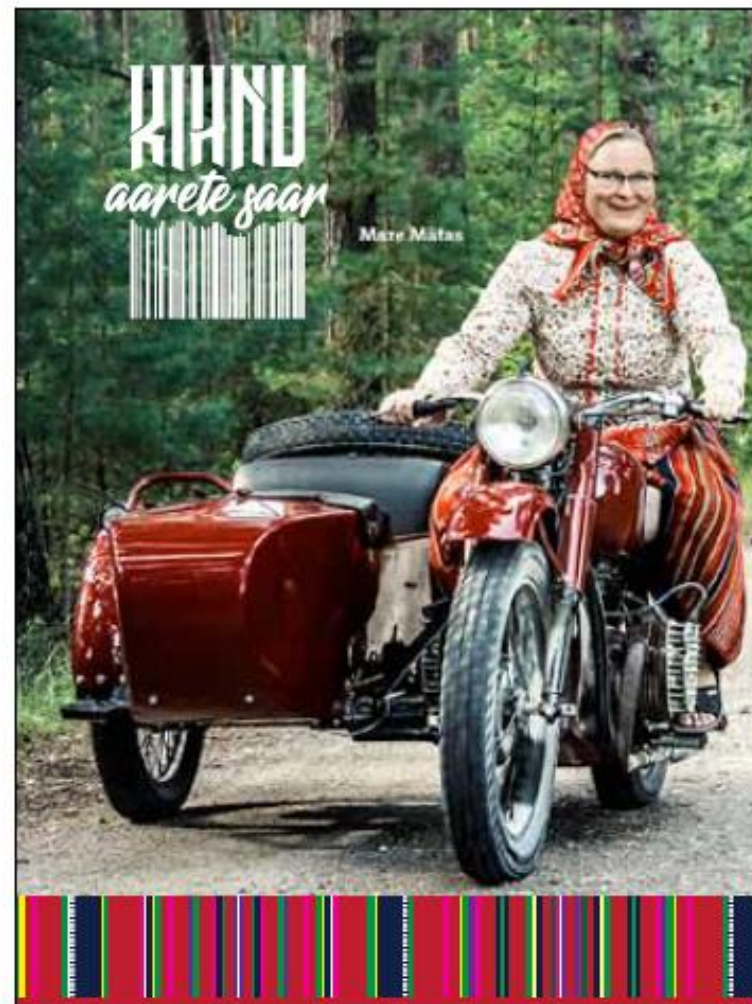
Kulinārais mantojums

Līdzīgi kā Suitu novadā saglabājušās dažādās unikālās tautas kultūras iezīmes, šeit vēl šodien, nododot no paaudzes paaudzē, ir saglabāti daudzi interesanti ēdieni. Visslavenākais ir visā Kurzemē pazīstamais sklandrausis, ko suitos gan vairāk sauc par suitu rausi, borkānrausi jeb žograusi. Sklandrausis bija pirmais no Latvijas pārtikas produktiem, kas tika iekļauts pārtikas kvalitātes shēmā „Produkti ar garantētām tradicionālām īpatnībām”, kurā ir jau vairāk nekā 1100 citu produktu no visas Eiropas, ko aizsargā tiesību akti par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un garantētām tradicionālām īpatnībām.

Vēl suitos tradicionāli gatavota skābmaize (citur Latvijā saldskābmaize), skābputra, ķīse (skābēts auzu ķīselis), ķļķēni ar galu, bukstīnputra, leitīs ar rāceņiem u.c.

Joprojām suitos tiek darīts arī alus pēc tradicionālām metodēm, kā arī raudzēti mājas vīni.

Kihnu stila grāmata

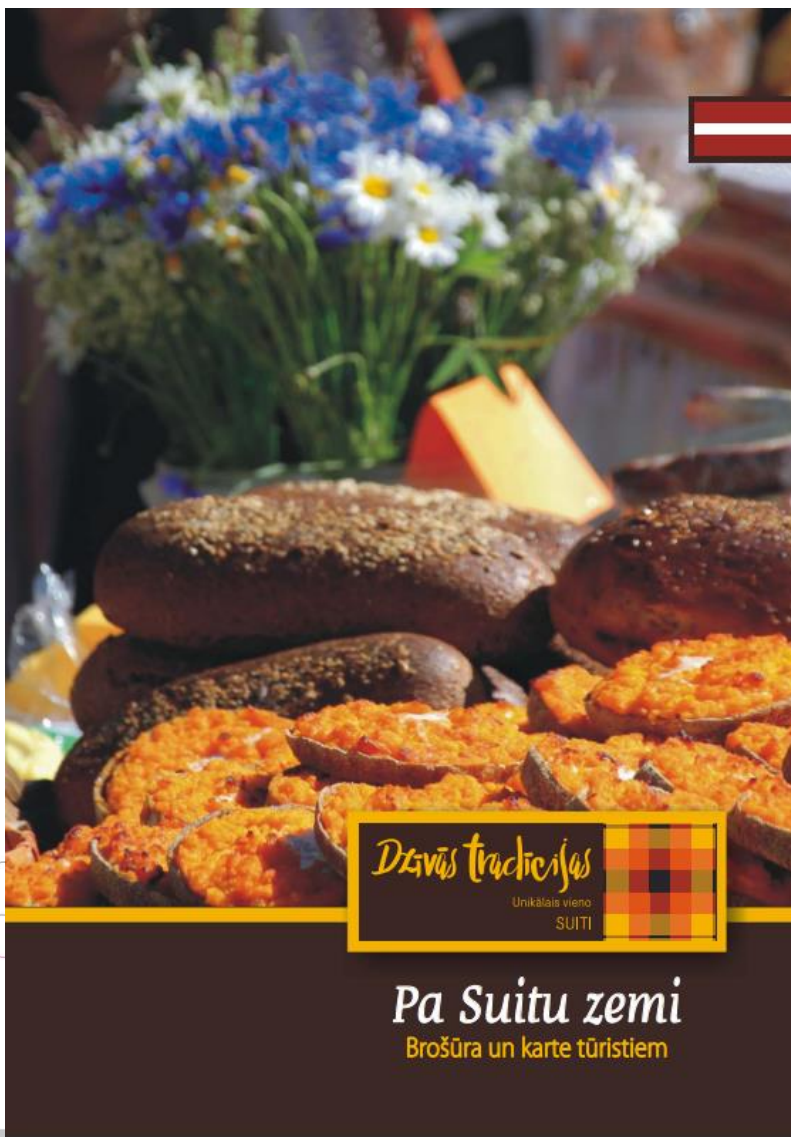


Tūrisma karte «Līvu krasts aicina!»

- | | | | |
|----|--|---|--|
| 38 | Kolka / Kūolka | Kolka, Kolka pag., Dundagas nov. | Vienīgais lībiešu ciems, kas attīstījies padomju laikā kā zvejnieku kolhoza centrs. 1980. gados līvu valodu te vēl pārvaldīja 13 lībieši. Mūsdienās notiek zivju pārstrāde, darbojas Līvu savienības Kolka nodaļa un līvu ansamblis „Lauli”. |
| 39 | Kolka baznīca | Kolka, Kolka pag., Dundagas nov.
Luterāņu: +371 26057021
Pareizticīgo: +371 22070152
Katoļu: +371 29644609 | Evangeliski luteriskā baznīca celta 1886. g., Kristus Dzimšanas Kolka pareizticīgo baznīca – 19. gs. vidū, bet no 1997. g. te pārvērtas Romas katoļu Jūras Zvaigznes Dievmailes baznīca. |
| 40 | Kolka līvu centrs „Kūolka” (Lībiešu saietā nams) | +Zitari, Kolka, Kolka pag., Dundagas nov.
+371 29198596; 25902280 | Savākti drukāti izdevumi, filmas, lībiešu dziesmu un valodas ieraksti, sadzīves priekšmeti un zvejniecības rīki. |
| 41 | Kolka „Ūši” | “Ūši”, Kolka, Kolka pag., Dundagas nov.
+371 29475692 | Viena no senākajām Kolka līvu sētām, kur saimnieki lībiešu dzimtas pēdēci. Lībieši ēdenti un pastāgas industriālais Kolka vēsturē. Naktsmitne. |
| 42 | Zēnu dīķis | Kolka, Kolka pag., Dundagas nov.
+371 29323048 | Labiekārtota, maksīga ūdenskrātuve, ko 20. gs. 60. gados izrakta, lai segtu ledu Kolka zivju fabrikas vajadzībām. |
| 43 | Ēvažu dabas taka un stāvkrasts | Kolka pag., Dundagas nov.
+371 63286000 | Viens no retajiem Rīgas jūras līča stāvkrašiem ar 300 m garu dabas taku. |
| 44 | Melsils / Mustānūm | Melsils, Rojaš nov. | 14. gs. te atradās jūras laupītāja Trommela pils, kuras mūra paliekas bijušas redzamas 20. gs. sākumā. 20. gs. vidū vēl dzīvoja nedaudz lībiešu. |
| 45 | Ezermuiža - Dūmele | Ezermuiža – Dūmele, Dundagas pag., Dundagas nov. | Dzīvniezems bijis viens no lielākajiem Kurzē, bet 1838. g. tika izrakts kanāls (tagadējā Melsilupe) un ezera ūdens nolaists jūrā. Dūmeles “Ziedkalns” – lauku SPA, karpu maksķērēšana, naktsmitnes (t. 29417229). |



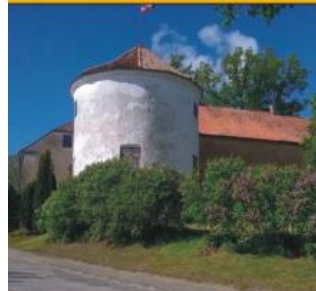
Suitu tūrisma brošūra «Pa Suitu zemi!»



Alsunga - dižie suiti

Kā senā Alšvanga šī apdzīvotā vieta pirmo reizi tika pieminēta 1231. gadā pāvesta vicelegāta Alnas Balduīna līgumā ar kuršiem. Livonijas ordenis to salīdzināja līdz 1561. gadam, bet no 1573.–1738. gadam ordeņa pils pieder no Pomerānijas nākušo fon Šverīnu dzimtai. Tieši Šverīnu dzimtas valdīšanas laikā Alsungā uzcēl mūra baznīcu Svētā erceņģeļa Miķeļa godam un uzsāk vietējo iedzīvotāju plevēršanu katoļticībā. Alsunga kļūst par visas Kurzemes katoļu centru, tās iedzīvotāji par suitiem (Šverīnu svīti). Alsunga jau gandrīz 400 gadus ir vēsturiskā Sultu novada centrs. Kā Latvijas konservatīvākais novads tas ir plaši pazīstams gan ar īpatnējām dziesmām, gan krāšņiem tautas tērpiem, vēl dāzām tautas tradīcijām un ticējumiem. Suitiem ir valoda (izloksne), ēdieni un daudz kas tāds, kas citos novados ir sen atmests vai aizmirsts. Te reliģiskais ir cieši saaudzis ar tautisko vienā unikālā veselumā. Šodien Alsungas novads aizņem 191 km² lielu teritoriju, kurā dzīvo ap 1500 iedzīvotāju.

1. Alsungas Livonijas ordeņa pils



Alsungas viduslaiku pils komplekss ir celts pakāpeniski no 14. līdz 18. gadsimtam un vairākkārt pārbūvēts. Pils ir unikāla Latvijā un ārpus Latvijas ar to, ka tā ir viena no retajām viduslaiku pilīm, kas daļēji ir saglabājusies līdz mūsdienām savā vēsturiskajā veidolā. Pili var apskatīt ekspozīciju par Alsungas pils vēsturi, apskatīt suitu ķēķi, uzrakstīt vēstuli ar spalvaskātu Barbaras budūrā, kā arī romantiskā gaisotnē nosvinēt kādus īpašus svētkus pils apajājā tornī.

Pils iela 1,
Alsunga

Tālrunis: +371 26425015
E-pasts: muzejs@alsunga.lv

2. Alsungas Svētā Miķeļa Romas katoļu baznīca



Būvēta ap 1625. gadu, tā gadu slimtiem ir bijusi galvenā suitu kopienas svētvietā, tās garīguma un identitātes balsts. 1882. gadā baznīca paplašināta uz sāniem, tai piešķirot pašreizējo krusta formu. Te apskatāmi holandiešu kokgrīzeļa Johana Mertensa darbi. Baznīcas ērģeles darinātas 1893. gadā, Jēkabpīlī, būvējis F. Velsenborns. Zem baznīcas atrodas aizmūrētas Šverīnu dzimtas kapenes.

Skolas iela 1,
Alsunga

Suitu un lībiešu maršruti

**Lauku Ceļotājs**
celotajs.lv

Atpūta laukos

[Naktsmitnes](#) [Ceļojumi](#) [Vērts redzēt](#) [Karte](#) [Profesionāļiem](#) [Par mums](#)

 **Ceļojums ar auto** **Ceļo pats** ? Latvija, Kurzeme
[Pa Suitu zemi](#)

[Ceļojums ar auto](#) [Foto](#) [Maršruts](#) [Praktiskā info](#) [Karte](#) [Stāsti](#) [Atsauksmes](#) [Vietas](#)

**3 dienas**

Suiti ir viena no krāšņākajām, savdabīgākajām un Kurzemē un Latvijā. Kā apliecinājums tam ir 2009. iekļaušana UNESCO Pasaules Nemateriālās kultūras nepieciešama neatliekama glābšana. Suitu kultūras kanonu tautas tradīciju sarakstā. Izpausmes, kas mantojumu, ir tradicionālie svētki, tautas parašas dziedāšanas un muzicēšanas prasmes, tradicionālā gatavošanas tradīcijas. Kopš 2009.gada suitu kopienas aktīvi darbojas pie tradīciju atdzimšanas popularizēšanas gan lokālā, gan valstiskā un starptautiskā līmenī. Suitu rokās, kas ciešā veidā balstījās radošumu. Suiti par ļoti nozīmīgu kultūras atpazīstību kultūrtelpā. Īpaši izceļot kultūrtūrisma nišu mantojuma popularizēšanu plašākā mērogā.

**Dzīvās tradīcijas**
Unikālais vieno
SUITI

[Like 0](#) [Share](#) [Ieteikt](#) [G+](#) [Tweet](#)

**3 dienas**

Par Līvu krastu šodien sauc piekrastes ciemu virkni no Ovišiem līdz Ģipkai gar Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krastiem. Lībieši jeb līvi, tāpat kā latvieši, ir Latvijas pamatiedzīvotāji, kuru senči te dzīvojuši jau pirms 5000 gadiem. Tie apdzīvoja plašas tagadējās Latvijas teritorijas Kurzemē un Vidzemē. Visilgāk lībieši saglabājušies Baltijas jūras piekrastē – Ziemeļkurzemē. Pašā Līvu krastā šodien joprojām var satikt īstus lībiešu zvejniekus, sajukt kūpinātu zivju smaržu, nobaudīt tradicionālos ēdienus, aplūkot seno žogu daudzveidību, iepazīt zvejniekciemā ainavu atturīgo šarmu, baudīt divu jūru, putnu un cilvēku satikšanos. Kolksaragā, dzirdēt latviešu valodas lībisko izloksni, redzēt apaļās kangaru muguras un purvainās vīgu lieknes, redzēt Šlīteres bāku, zaļibaltzilo līvu karogu, sarkanās brūkleņogas, gājputnu ceļu un zilās govīs. Senāko lībisko liecību iespējams baudīt Līvu centros. Šodien lībiskais joprojām dzīvo vietvārdos, rokdarbu izstrādājumos, tautastērpos, šejieniēšu pasaules uztverē un dzīvesveidā! Lībiešu valoda un kultūras vērtības ir iekļautas Latvijas nacionālā kultūras mantojuma sastāvā. Lībiešu tradicionālā kultūra ir iekļauta Latvijas kultūras kanonā.

**Dzīvās tradīcijas**
Unikālais vieno
LĪBIEŠI

[Like 0](#) [Share](#) [Ieteikt](#) [G+](#) [Tweet](#)

Līvu krasts aicina!

[Ceļojums ar auto](#) [Foto](#) [Maršruts](#) [Praktiskā info](#) [Karte](#) [Stāsti](#) [Atsauksmes](#) [Vietas](#)

3 dienas

Par Līvu krastu šodien sauc piekrastes ciemu virkni no Ovišiem līdz Ģipkai gar Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krastiem. Lībieši jeb līvi, tāpat kā latvieši, ir Latvijas pamatiedzīvotāji, kuru senči te dzīvojuši jau pirms 5000 gadiem. Tie apdzīvoja plašas tagadējās Latvijas teritorijas Kurzemē un Vidzemē. Visilgāk lībieši saglabājušies Baltijas jūras piekrastē – Ziemeļkurzemē. Pašā Līvu krastā šodien joprojām var satikt īstus lībiešu zvejniekus, sajukt kūpinātu zivju smaržu, nobaudīt tradicionālos ēdienus, aplūkot seno žogu daudzveidību, iepazīt zvejniekciemā ainavu atturīgo šarmu, baudīt divu jūru, putnu un cilvēku satikšanos. Kolksaragā, dzirdēt latviešu valodas lībisko izloksni, redzēt apaļās kangaru muguras un purvainās vīgu lieknes, redzēt Šlīteres bāku, zaļibaltzilo līvu karogu, sarkanās brūkleņogas, gājputnu ceļu un zilās govīs. Senāko lībisko liecību iespējams baudīt Līvu centros. Šodien lībiskais joprojām dzīvo vietvārdos, rokdarbu izstrādājumos, tautastērpos, šejieniēšu pasaules uztverē un dzīvesveidā! Lībiešu valoda un kultūras vērtības ir iekļautas Latvijas nacionālā kultūras mantojuma sastāvā. Lībiešu tradicionālā kultūra ir iekļauta Latvijas kultūras kanonā.

**Dzīvās tradīcijas**
Unikālais vieno
LĪBIEŠI

[Like 0](#) [Share](#) [Ieteikt](#) [G+](#) [Tweet](#)

Latvija 100

Akcijas !
200 saimniecības
celotajs.lv/atvertasdienas

Latvija 100

- » *Līvu krasts aicina!* www.celotajs.lv/lv/e/libiesu_krasts
- » *Pa Suitu zemi* www.celotajs.lv/lv/e/suiti

celotajs.lv

Vai esam uz pasaules kartes - Kihnu



エストニア

キヒヌ島の 家庭を訪問

キヒヌ島は面積16.4km²のリガ湾で最も大きな島です。島の長さは7kmで幅は最大で3.3kmあります。島の中には4つの村があります。クラガ農家(Kuraga Farm)の家庭を訪ねて島独特の文化を体験してみましょう。この農家には三世代が一緒に住んでおり、訪問客を歓迎します。

プログラムの所要時間: 1.5時間

プログラムの内容:

クラガ農家の生活や島の歴史に関するプレゼンテーション

自宅で栽培したエコな食材や自家製の材料を使った家庭料理の昼食(白パン・黒パン、ハーブティー、ジャム、その他農家の庭から採れた食材を使った料理)

クラガ農家の家族が演奏するローカル・ミュージック

ウェブサイト: www.kuraga.eu



celotajs.lv

Vai esam uz pasaules kartes - Suiti



celotajs.lv

Vai esam uz pasaules kartes - Suiti

ハネムーン特典 | 北欧旅行 x

← → ↻ Droši | https://www.nordic.co.jp/pages/honeymoon/

Lietotnes Jauna cilne Avio Mans LMT LEXIN — Bokmāl—ru Dizains un iespeidda E-klase WP T1 Promotion - G project CAITO - Goog Nordplus - Google D eMS Nord+ TULKOJUMI - Google eMS-Hiking eMSAgritourism Unesco-tourism - Go Agri_heritage Google

よくある質問 | 会社案内 | 採用情報 | サポート窓口 | お問い合わせ

北欧旅行 フィンツアー

オンラインパンフレット | パンフレットをご希望の方 | ツアー申込書 | [ご来店をご希望の方へ](#)

特徴 | ツアープラン紹介 | 出発までの流れ | 旅行相談・お見積り

HOME > ハネムーン特典

北欧旅行フィンツアーは
ハネムーンを応援します

20
ル

Windows taskbar: e, X, 11, Chrome, Edge, S, P, 12:16, 29.11.2017

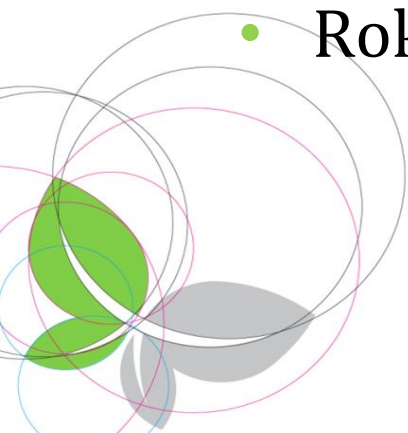
Plānotās projekta aktivitātes

○ Preses braucieni

- 10.05.2018. – Ciemos pie Suitiem
- 2019.g. – uz Lībiešu krastu

○ Publikācijas

- Tūrisma ceļveži
- Tūrisma brošūra
- Rokasgrāmata uzņēmējiem



Dzīvās tradīcijas

Unikālais vieno



Lībiešu krasts – ceļā uz UNESCO

**Nacionālais
nemateriālā kultūras
mantojuma saraksts**

**UNESCO
nemateriālā kultūras
mantojuma saraksts**

submit (March 2019)

remake

NO

Need to remake

YES

(+ implementation)

NO

YES

The large file for UNESCO Latvia has to be submitted. A decision is made (December 2018)

Lībiešu krasts – ceļā uz UNESCO

- Tikšanās ar Ziemeļkurzemes lībiešu pārstāvjiem
- Ideju un priekšlikumu apkopošana



Mazirbe, 24.03.2018



Rīga, 11.04.2018



Šī prezentācija atspoguļo autora viedokli. Programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.

celotajs.lv



Latvia Country Tourism Association "Lauku ceļotājs"

Kalnciema iela 40, Rīga, LV-1046, +371 67617600

E-pasts: lauku@celotajs.lv Facebook: [Lauku Celotajs](https://www.facebook.com/LaukuCelotajs) twitter.com/Laukucelotajs